

بازنم از دخمه باکو حطیم

| جستارهایی درباره‌ی ادبیات و فرهنگ ایران |

دکتر قاسمعلی سرای

سرشناسه: پیرامی، قدمعلی، ۱۳۲۲ -
عنوان و نام پدیدآور: باز هم اندر خم یک کوچه‌ایم / قدمعلی سرامی.
مشخصات نشر: تهران: ترفند، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری: ۶۷۴ ص.
شابک: ۰-۲۱-۷۴۰۴-۶۲۲-۹۷۸
موضوع: شعر فارسی — تاریخ و نقد — مقاله‌ها و خطابه‌ها
موضوع: Persian poetry — History and criticism — Addresses, essays, lectures
موضوع: شعر حماسی فارسی — تاریخ و نقد — مقاله‌ها و خطابه‌ها
موضوع: Epic poetry, Persian — History and criticism — Addresses, essays, lectures
رده‌بندی کنگره: PIR۳۵۴۸
رده‌بندی دیوبی: ۰۰۹/۱۴۸
شماره کتابشناسی ملی: ۷۲۶۹۶۵۶

ترفند

تلفن: ۰۲۱-۸۰۸۶۸۰۶۶۴۳۰۹۸۱ - ۰۲۱-۸۰۸۶۸۰۸۶۸۰۸۶۸
www.tarfand.persianbook.net

بازهم اندر خم یک کوچه‌ایم

جستارهایی درباره‌ی ادبیات و فرهنگ ایران

مؤلف: دکتر قدمعلی سرامی

ویراستار: فاطمه اسلامی
خوشنویسی متن: حمید اکبری
نوبت چاپ: نخست ۱۳۹۹
شمارگان: ۵۰۰ نسخه
قیمت: ۱۴۰۰۰ تومان
شابک: ۰-۲۱-۷۴۰۴-۶۲۲-۹۷۸
© حق چاپ: ۱۳۹۹، نشر ترفند

سرسخن ۵

همتاسه با حماسه ۹

- درخت و داستان ۱۱
جهان پهلوان ۱۸
امید در شاهنامه ۳۷
سرشت و سرنوشت آدمیزاد ۷۰
تجلی آینه در ادبیات حماسی ایران ۷۹
گوهر و هنر در شاهنامه و بازتاب آن در ادب فارسی ۹۶
از عشق سبز مادر تا عقل سرخ فرزندان ۱۱۹
شاهنامه، آینه‌ی زندگی ایرانیان ۱۵۸

آینه‌زار عرفان ۱۷۱

- رابعه‌ی عدویه، در گذار از پل مجاز ۱۷۳
جایگاه امید در اندیشه‌ی مولوی ۱۸۹
رسد آدمی به جایی که به جز خدا نبیند ۲۲۹
تجلی آینه در ادبیات عرفانی ایران ۲۴۸
چرخ، آشوب و زلزله ۲۸۰
خاموش تخلص مولانا نیست ۲۹۰
دکان فقر ۳۲۲

در شاهراه سرودن ۳۳۳

- از دیدن تا سرودن ۳۳۵
از هرگز تا همیشه ۳۵۰
دانش مستی ۳۶۵
خیز تا از در میخانه گشادی طلبیم ۳۸۸
چلچراغ غزل ۴۱۶
مرغی که در باغ را گشود ۴۲۹

سرسخن

این گوهر عشق را هزاران هنر است با هر هنری هزار فن دگر است
فردوسی و شمس و حافظ افسانه شدند افسانه شدن همیشه عشق هنر است

این حقیقتی بزرگ است که همه‌ی اصحاب هنر، آرمانی جز افسانه شدن آن هم افسانه‌ی روزگار و روزگاران ندارند. اینکه می‌گویم افسانه‌ی روزگاران شدن نتیجه‌ی کار همه‌ی زنان و مردانی است که از خود فرزندانی بر جای می‌گذارند، همان‌که کسایی مروزی گفته است:

گذاشتیم و گذشتیم و سودنی همه بود شدیم و شد سخن ما افسانه‌ی اطفال
آری! عشق هنرمندان و آفرینندگان آثار ماندگار، افسانه‌ی زمانه شدن است.

ناقد بزرگ روزگار: نورتروپ فرای، پژوهش‌های ادبی و علوم انسانی را هم از جنس ادبیات و آثار آفرینشی زبانی به شمار می‌آورد و باور دارد مقالاتی که پژوهش‌گران با غور و تأمل در آثار آفرینشی شاعران و نویسندگان خلق می‌کنند، خود نوع ادبی ویژه‌ای است. من نیز با وی در این مقال همدل و هم‌داستانم و چونین می‌انگارم که پژوهندگان ادبیات به دلیل برخورداری گسترده از توان ناخودآگاهی خویش است که می‌توانند به تجزیه و تحلیل آثار بزرگان ادب بپردازند. کار آنان نیز در آمیختن اجزاء و پدید آوردن کلیات هیجان‌انگیز است.

پژوهندگان ادبیات نیز چونان شاعران و نویسندگان همگام با دانشمندان و فن‌شناسان، خوشکاریشان مشارکت در کار به‌آفرینی جهان هستی است. این جماعت همه با هم در کار آفریدن اسطوره‌های مادی و معنوی برای انسان و جهان معاصر و آینده‌اند.

بی‌گمان پذیرفته‌ایم که جهاندار اعظم، جهان را با مشارکت همه‌ی اجزاء آن از ذره تا روان انسان، در کار آفریدن است. ما نیز همراه با کل کیهان در حال پیش بردن گیتی به سوی بهی و مهی خواهیم بود. همان‌که اقبال لاهوری فرمود:

نوای عشق را ساز است آدم گشاید راز و خود راز است آدم
جهان او آفرید این خوب‌تر ساخت همان با ایزد نیاز است آدم